

מסורת הש"ס

6) פסחים 1: עקב פ"ו
7) ט"ז פסחים 1: עקב פ"ו
8) (גמ' פסחים 1: עקב פ"ו)
9) (גמ' פסחים 1: עקב פ"ו)
10) (גמ' פסחים 1: עקב פ"ו)
11) (גמ' פסחים 1: עקב פ"ו)

הנהגות הגר"א

[א] נש' דמח' י"ב נימק
הנכנסים שחמת ועמיס
רביט נבית י"ב פ"ק
[ב] תוב' ד"ה דמח' דמח'
ס' י"ב פ"ק י"ב פ"ק ה"ה
כ"ס דלמ"ה:

לעני רש"י

אשטדל"א
[א] אשטדל"א [ב] ע"כ
ש"כ"ס
פ"ל א"א ס"ל מחב"ה

מוסף רש"י

דשתי' ליתסית ה"ה
מן הכסף ונלפ"ו ר"ל
ושב' ס"ה ח"י: שבעה
תלמי' ונתינת ח"י: מעות
שנמצאו לפני סוחר
בהמה לעולם מעשי'
רוב אכלו כשר בירושלים
כל ימות העה המעות
מעשר שני: א"ל: לפי של
היו מספקין לאכלו כל
מעות מעשר שני שלכן כרגל
ועתה אוקם לפני ה"ה
בעות ה"ה וכן חולין
אוקם בקדושין ועיקר
אכילת מעות מעשר שנים
היו מביאין מהן כדק"ל
במחנות (כ"ג) הלך לוקחין
מהן הכמות: דכל זמן
ש"ט מ' מעות מעשר אינו
מוליד מעות חולין: ואפי"ן
דלית למיר שמה מה
המיר נפלו ומעות חולין
הן: ספק איכילת לומחל
(פסחים 1: 1) בהר הבית
חולין: ואפילו בשעת הרגל
שי' מעות מעשר מרובין
בירושלים מעות חולין:
לא מספקין לה כמשה:
דלוקין כשר רובא דשפא
וזמירין לאו האידנא נפול
אלא קדם הרגל: (ט"ו)
ובירושלים בשאר ימות
השנה חולין: דרוב מעות
העני חולין: בשעת הרגל
הכל מעשר: דמפרש
שטמא: מה טעם בשעת
הרגל מעשר ולא אמרין
קדם הרגל נפול דלמחין
נמחלין כהר הבית: הוואיל
רשתי' בירושלים עשרין
להתכבד בכל יום: חמין
העני: ואם נפול קדם
הרגל היו משתת' בשעת
כיבו' אכל הר הבית
מתוך שהוא משופע והרוב
אדם נכנס אלק על רגלי'
ואינו עשי' להתכבד: אלא
כל דבר השפ' להכבד
למחין קמ"ל חולין
(ט"ו):

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

כו.

עין משפט
גר מצוה

עב א"מ פ"ו מהל'
גולה ואכרה ה"ל 1
מנע עשין עד תוס' ח"מ
ס' ר"כ פ"ק א':
ע"כ ב"ב ח"י פ"ט ט'
טו"ש פ"ט פ"ק ב':
ע"ד ד' ח"י פ"ט ט'
טו"ש פ"ט פ"ק א':
ע"כ ה' ח"י פ"ו מהל'
מעשר שני הלכ' י:
ע"ר 1 ח"י פ"ו מהל'
גולה ואכרה ה"ל א'
ועין מהל' ונבית
יכתי' מהל' עשין פ"ד
טו"ש פ"ט ח"י פ"ר פ"ק
ג':

רבינו הגאון

הזהרה: דשתי' ט"ז פ"ה
בהן סי' הרבה: כלומר
משנים רבות הם נתינים
בהר המקדש לפיכך עלה
(בהן סי' ג'): פ"ק א' ד'
הסבין נקרא קתא שני'
רצויות שהכ"ס קדור
בהן: שהרצויות נקראות
שני': מהנתינין דקתני סגא
בכותל חרש מחציו לחרין
למבוא מחציו ולפנים
לכעל הבית הבית הרי
אכורא ונסבא דלית להו
לא קתא ולא טעני וכן כל
כיורא בהן: אם שכבדו
לכית זה לאתרי' אפי'
מצא בתוך הבית הרי
אלו שלו אוקמה רב
נחמן כשעשאו פונדק
ואפי' לא עשאו אלא
לשלישה ישראל הרי אלו
שלו מאי טעמא הוואו
דנפל מניה נתיאש: ואורא
רב נחמן לטעמיה דאמר
ראה סלע שנפל משנים

דשתי' ו"א"מ ולוקיני ליה חזירו לבעל הגל או לבעל הכותל
[ב] וי"ל דאין חזר קונה בדבר שיכול להיות שלל
ימלאנו לעולם כמו הכל שהוא מונע בעובדי הכותל וכן מוכח לקמן
(עמוד ג) דמנן מלא בחנות ובשולחנות הרי אלו שלו ואין חזירו קונה
לחנותו או לשולחנותו לפי שהמעות הם
דבר קטן ואין סופו היה לנמלא וכן
לקמן (דף מ.) דלאמר לא שנו אלא
בלוקח מן המגר דלאו הוה שלו ולא
אמר' דקנה אוקם תגר כשהיה
נרשמו: **בכותל** חרש מחציו
ולחרין ש"ו: ו"א"מ והא אמרין ספק
היטע לא יעול ועוד דהכא כי נמי
נטל להו מקום סימן ויכריז ועוד
דמשמע דמתני' מיידי אפילו ניש בו
סימן דנבמחל הוה בעי לאוקמי
מתני' נכסין ויכס אלא מהמת פירכא
אחריתי מוקי לה דאודרא ונסכא
ו"ל דלחיי בשמך דומיל דכומל י"ן
ומסתמא כנר נקשו בעלים ולא
מלא ונתיאשו אכל מחציו ולפנים
של בעל הבית דליתו שוכה חפזיו
ימים רבים:

בתוך הבית הרי א"ו מיידי
שמלא ביה הענין שנראה
שהוא אידיה: וניזול בתר בתרא:
דהיינו בעל הבית דמסתמא לעולם
הוא דר בנימו עם השוכרים וטרס
שהלכו חפשו חפזיה וכדו הבית
ולא שכחו דבר ואין תלמוד המציאה
שהיא שלהם אלא כבעל הבית שעדיין
שאר בנימו דאחרונה כגון מעות
דחלין נתר תרלא לפי שמכדקין
השוקקין בכל יום ואפילו אין בו
סימן דאין בעל הבית מתיאש מה
שמפסיד בנימו כסבור שימלאנו הייס
או למחר כיון שאין נכרים עמו
דריס בנימו וי' מעשי שעשה פונדק
לשלישה בני אדם אפילו כי יש סימן
מתיאש: **לעולם** מעשר: ואין
למלות דמן המוכרין נפלו וכנר מעות
חולין הן שנמחלו על הבהמה דלוקיני
כנר לוקחין דהו רוב דמוכר אחד
מוכר לכמה בני אדם ועוד דמוקמינן

דשתי' ט"ז: העלו חלודה רבה דכולי האי לא שיק להו: **מניא**:
הנמלא כחמד ממורי הכותל: **כשר קפא**: אולי או קמיה לגיו בני
הבית נמנוהו שם אי קתא לנר בני רשות הרבים נמנוהו שם שכן
דרך אחימו: וכן כישא נמר שגליה אשטדל"א נלע"ו: **באודרא**:
מוחין: **נסכא**: פלט"א של כסף:
ממולא: מן החפץ דממחין כל רוחב
הכותל: **לא לריכא דמשפט**: הכותל
למד גיפא: מהו דפימא: נחתי
הגובה היה תמילה ואשתפוזי אשתפוז
לד הנמוך קמ"ל: **לפני סוחרים כהמה**:
בירושלים: **לעולם**: בין בשעת הרגל
בין שלא בשעת הרגל: **מעשר**: שרוב
בשר הנאכל בירושלים מעשר לפי
שאין אדם שזהה בירושלים עד שאכל
כל מעשרותיו וזמן מעות מעשר
לעני העיר או לזוהביו וישני העיר
ורוב הולאות מעשר לוקחין בהן
מעות לשלמים כדמא שם שם
מעשר זמנים כמסכת מנחות
(דף פ"ג): **וכשר הבית חולין**: ואפילו
בשעת הרגל ואע"פ שרוב מעות
שבעיר מעשר שעולו רגלים מביאין
מעות מעשרותיהן לאכלם לא שנקינן
רוכא דשפא וחולין נתר רגל אלא
אמר' מלפני הרגל נפלו כאן וחולין
הן: **ובירושלים**: בשאר שוקים שבה:
בשאר ימות השנה חולין: דרוב מעות
שבעיר חולין: **ובשעת הרגל מעשר**:
שרוב מעות העיר מעשר: **ואמר רב**
שמעיה בר ועירא מאי עעס: בירושלים
בשעת הרגל מעשר ולא אמר' מלפני
הרגל נפלו כדלמחין **וכשר הבית**:
ושוקי ירושלים עשויין להכבד בכל
יום: ואם נפלו שם לפני הרגל כנר
מלאום מכבדי השוק: אכל הר הבית
אין לרין להתכבד בכל יום שאין טיט
ועפר קולט שם מתוך שהוא משופע
ועוד שאין אדם נכנס שם כנמנעל
ובאזק שעל רגליו: **אלמא**: דנרבי
שעשי' להכבד אמר' קמאי קמאי
אלו והני אחרתי ניהו: **הכל נמי**:
קמס שוכר בית כשהוא יולא מחפש
כל וזויתו ונטעל את שלו יולא ונימא
האחרונים שכחוהו שאלו הראשונים שכחוהו: **סוכר מלאו האחרונים**:
לשלישה ישראל: בנת אחת וכל שכן אם היו עובדי כוכבים ומי שנפל
ממנו מתיאש ללא ידע ממאן נכני: **פונדק**: מקום שבוברים ושנים שפנל
לינה אחד ושנים: **ואפילו ברוכ ישראל**: דעביד דמתיאש ולא סמין
דליהדרו הנהיה דלא מפלגי בין דבר שיש בו סימן לאין בו סימן:
שלישה עובדי כוכבים: אידי דנקט שלשה גבי ישראל נקט נמי גבי
עובדי כוכבים ו"ה' חד ובלנד שיהא אחרין: **אפילו סימא לשלישה**
ישראל: ולא חפשו דהלכה כרשב"א דכי פליגי רבנן עליה
היכא דנפלה במקום שהרבים מזויין דלא ידע להו לכוליה דסכר
האובד ומימר אמר הוואו דלשכח לא ידע ממי נפלה ולכשיגיע
הרגל יכריז עליה וחתן סימן ואטול אכל הכא דידע להו
לכילה ותבענהו ולא אודו איאופי מתיאש מימר אמר ט':
אמרי קמיהו: אחרתי לפניהם: **והספא ליהדרו**: נתמיה:
נקיטנא

לכו אחזקה דהו מעשר: **בהר** הבית **עירא** חז"ן: ו"א"מ והא
אמרין פרק הרוואה (בבב"א דף פ"ג): לא יכנס אדם כהר הבית
במעות הכרויים לו כדניו א"כ מסתמא של הקדש הם ונפלו מן
המביאין ללשכה בניסן וי"ל דאין אסור ליכנס אלא במעות הכרויים
לו כדניו כפרהסא דנראה שנטא אוקם לסמריה וננאי הוא
וכענין זה אפילו של הקדש אסור אכל ויבדו אפילו הם של חולין
מומר ליכנס ועיין מוס' פסחים 1: 1):

עשויין להתכבד בב"א י"ב: ו"א"מ והלא אין מתכבדות אלא
בשכיל שרלים שלא יעמאו הטירות ולא בשכיל המעות
ונגדה (דף ט'): ושם ד"ה ש"מ) מוכח דמניו דלינה כחוקת בדוקה
משרלים א"ע"ם שכבדוהו אינו מועיל כיון שלא נדקו משרלים
בשעת כיבוד וי"ל כיון שבדוקין משרלים שלא יא אפילו עגס
כעדשה אי אפשר שלא ימלא מעות אם היו שם:

הכא נמי קמא קמא אוי"ר י"ה: ו"א"מ ולוקי מתני' כגון שנמלא
גנומא שלא נמלא ע"י כיבוד כדמוכח פ"ק דפסחים (דף 1: 1) ושם
אזינין נתר רוב מעות שנשתמו שם ולא נתר בתרא כשנמלא גנומא ויש
לומר שיש גנומא שנבדקת על ידי כיבוד דלמחר פרק דס
נדה (נדה ט'): ושם ד"ה גנומא) ויש גנומא שהיא עמוקה או סדק
שהוא עמוק שאינו נבדק ע"י כיבוד כי היא דפסחים ומתני' דקתני מלא
נחון הבית לא משמע שמלא כסדק עמוק או גנומא עמוקה כל כך
שלא יוכל לו למצוא בשעת כיבוד:
לשלישה עובדי כוכבים: נפחות משלשה לא מקרי רוב ומיירי שעדיין
ישנם בבית דלא לאו הכי הוה דבעל הבית שהוא בתרא:
אפילו תימא לשלישה ישראל: מלמיה דנר קפרא מפרש דלמחר
לשלישה בני אדם מיידי אפי' בשלישה ישראל ואפילו רבנן
דאמרין ברוכ ישראל חייב הכרוי הכל הוה שלו דמתיאש ו"א"מ
ולמה לי שלשה כחרי ובעל הבית סני דכל אחד יאמר לחבירו
דלמחר כסמון גבי ראה סלע שנפלה משלשה וי"ל דלא סני
נפחות משלשה דלמחר דמאחד מן השוכרים אחד והם אינם
חושדים את בעל הבית ולכן אין האובד מתיאש דכבוד
דחיי חזירו לבעל הכותל או לבעל הכותל (עמוד ג):

שנפל